

คำชี้แจงแบบฝึกทักษะภาษาไทย ชุด การเขียนเชิงสร้างสรรค์

๑. แบบฝึกทักษะภาษาไทย ชุด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีทั้งหมด ๙ เล่ม ใช้เวลาเรียนรวม ๑๘ ชั่วโมง ดังนี้

เล่มที่ ๑ เรื่อง การเขียนอธิบาย	๒ ชั่วโมง
เล่มที่ ๒ เรื่อง การเขียนบรรยาย	๒ ชั่วโมง
เล่มที่ ๓ เรื่อง การเขียนพรรณนา	๒ ชั่วโมง
เล่มที่ ๔ เรื่อง การเขียนเชิญชวน	๒ ชั่วโมง
เล่มที่ ๕ เรื่อง การเขียนย่อความ	๒ ชั่วโมง
เล่มที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรียงความ	๒ ชั่วโมง
เล่มที่ ๗ เรื่อง การเขียนจดหมายสมัครงาน	๒ ชั่วโมง
เล่มที่ ๘ เรื่อง การเขียนบันทึกจากการอ่าน	๒ ชั่วโมง
เล่มที่ ๙ เรื่อง การกรอกแบบรายการ	๒ ชั่วโมง

๒. เล่มที่นักเรียนกำลังศึกษาเป็นแบบฝึกทักษะภาษาไทย ชุด การเขียนเชิงสร้างสรรค์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่มที่ ๓ เรื่อง การเขียนพรรณนา
ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะ จำนวน ๕ แบบฝึก

คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนพรรณนา สำหรับครู

แบบฝึกทักษะภาษาไทย ชุด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เล่มที่ ๓ เรื่อง การเขียนพรรณนา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีแบบฝึกทักษะ
ทั้งหมด ๕ แบบฝึก เพื่อให้การใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทย ชุด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เล่มที่ ๓
เรื่อง การเขียนพรรณนาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครูผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

๑. เตรียมและศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะภาษาไทย
ชุด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง การเขียนพรรณนา ก่อนที่จะให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม
ในแบบฝึกทักษะ
๒. อธิบายให้นักเรียนทราบจุดประสงค์ของการใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทย
ชุด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง การเขียนพรรณนา เพื่อให้นักเรียนได้ประโยชน์สูงสุด
จากการทำแบบฝึกทักษะ
๓. ตระหนักอยู่เสมอว่าในการทำกิจกรรมในแบบฝึกทักษะให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด
๔. ให้นักเรียนอ่านและปฏิบัติตามคำแนะนำสำหรับนักเรียนในหน้าถัดไปโดยครู
เป็นผู้ให้คำปรึกษา

คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนพรรณนา สำหรับนักเรียน

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนในแบบฝึกทักษะภาษาไทย ชุด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เล่มที่ ๓ เรื่อง การเขียนพรรณนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ดังนี้

๑. นักเรียนศึกษาคำชี้แจง คำแนะนำสำหรับนักเรียน สาระสำคัญ และจุดประสงค์ การเรียนรู้

๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ เวลา ๑๐ นาที เพื่อวัดพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องที่กำลังจะเรียนว่าอยู่ในเกณฑ์ใด

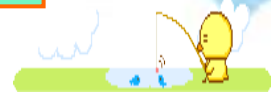
๓. นักเรียนศึกษาเนื้อหาในใบความรู้ตัวอย่างให้เข้าใจก่อนทำแบบฝึกทักษะ

๔. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะเล่มที่ ๓ เรื่อง การเขียนพรรณนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เสร็จแล้วส่งครูตรวจสอบแล้วบันทึกคะแนน ลงในแบบบันทึกคะแนนท้ายเล่ม

๕. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ เวลา ๑๐ นาที เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนว่าเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนเรียนหรือไม่ แล้วบันทึกคะแนน ลงในแบบบันทึกคะแนนท้ายเล่ม

๖. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกทักษะด้วยความตั้งใจ มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่เปิดดูเฉลยก่อน เมื่อเกิดปัญหาให้สอบถามครูผู้สอนและหากทำคะแนน ไม่ผ่านเกณฑ์ให้กลับไปทบทวนเนื้อหาในใบความรู้และตัวอย่าง แล้วทำแบบฝึกทักษะใหม่จนจบ และผ่านเกณฑ์

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ข้อที่ ๑ เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆได้ตรงตามวัตถุประสงค์โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเขียนพรรณนา
๒. นักเรียนสามารถนำคำที่กำหนดให้ไปเติมลงในช่องว่างให้เป็นข้อความเชิงพรรณนาได้อย่างเหมาะสม
๓. นักเรียนสามารถนำคำที่กำหนดให้ไปเขียนเรียบเรียงเป็นข้อความเชิงพรรณนาสั้นๆ ได้อย่างสละสลวย
๔. นักเรียนสามารถเขียนข้อความเชิงพรรณนาสั้นๆ จากรูปภาพที่กำหนดให้ได้
๕. นักเรียนสามารถเขียนพรรณนารูปร่างลักษณะบุคคลที่นักเรียนชื่นชอบได้
๖. นักเรียนสามารถเขียนพรรณนาเหตุการณ์ที่ประทับใจได้

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง การเขียนพรรณนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก, ข, ค หรือ ง ที่ถูกต้องลงในกระดาศำตอบ
ที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดใช้ภาษาดีเด่นในด้านการพรรณนา

- ก. เต็ดผักหักกรากกระชากหลุด ผละผลุดรากเลื้อย อะล่อนจ้อน
- ข. ล่วงประณยามราตรี เธอเปล่งรัศมีอันเรืองระยับจับเนตร
- ค. มโหรีจากราวป่ามาเรื่อยรี่ ราชินีแห่งน้ำค้างจะ ห่างหิน
- ง. เสี่ยงปีป่าโปงศัพทอุโฆษโขมคนางไม้ กูก้อง คะนองไพรไหวหวั่นหวาด

๒. ข้อใดไม่ใช้การเขียนพรรณนา

- ก. ดวงอาทิตย์สีส้มกลมโตกำลังโผล่ขึ้นเหนือพื้นน้ำ ท้องฟ้าเริ่มมีสีชมพูเรื่อตัดกับน้ำทะเลสีครามใส
- ข. กำแพงน้ำโถมปะทะต้นไม้ริมฝั่ง น้ำพุ่งสูงชันต้นไม้ใหญ่โค่นล้มล้มพินาศ
- ค. เมฆสีดำเป็นกลุ่มก้อนซับซ้อน เคลื่อนไหวรวดเร็วปั่นป่วนหมุนวนไม่เป็นทิศเป็นทาง
- ง. สายลมยามเย็นพัดผ่านชายน้ำ ผูกปลาวนเวียนกันเข้ามาตอดอาหาร นกกระเด็นโฉบบินจากปากน้ำไปปากโน้น

๓. ข้อใดเป็นการเขียนพรรณนา

- ก. สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวของเรามากที่สุดที่เราควรช่วยกันอนุรักษ์คือสิ่งแวดล้อมรอบๆ โรงเรียนของเรา
- ข. ป่าภูหลวงที่รกทึบไปด้วยพรรณไม้ขนาดใหญ่เป็นเครื่องยืนยันว่าป่าแห่งนี้ยังอยู่ห่างไกลจากน้ำมือของผู้ทำลาย
- ค. นอกจากภาพของป่าเขาที่ทำให้เราพิศวงในความงามแล้ว อากาศหนาวและลมอ่อนๆ ก็ดูเหมือนเป็นสิ่งที่หาได้ยากในสังคมเมืองแอ่งลุ่ม
- ง. ต้นไม้ใบหญ้า ไม้ดอก ไม้ใบทุกชนิด หลังจากที่ได้หยุดปรุงอาหารและนอนพักผ่อนมาตลอดคืน เมื่อถึงยามเช้าจะอยู่ในสภาพที่เบิกบานชูกิ่งก้านสลับ

๔. ข้อใดไม่ใช่การเขียนแบบพรรณนา

- ก. อุทยานรอบมหาสถานนั้นเล่าก็งามไม่น้อย เต็มไปด้วยต้นไม้ชานาพันธุ์ ไม้ดอกและลดาวัลย์ งามน่าทัศนา
- ข. ทุกๆ ตึกนั้นแบ่งออกเป็นสองบ้าน ทุกๆ บ้านมีขนาดและการจัดแบ่งห้องเหมือนกันทุกๆ ห้อง มีขนาดเล็กคับแคบมาก ราวหนึ่งในสี่ของห้องนอนข้าพเจ้าที่วังปารุสก์
- ค. ภาพแสดงโคมที่ห้อยจากเพดาน รวมทั้งแสงเทียนบนแท่นที่บูชา ภาพพระประธานองค์ใหญ่ ทรงไว้ซึ่งรัศมีอันไพโรจน์ ล้วนเป็นภาพที่สุดใสตระการตาน่าชมยิ่งนัก
- ง. โลหิต คือสายธารแห่งชีวิต ถ้าร่างกายขาดโลหิต ชีวิตก็อยู่ไม่ได้ โลหิตจึงเป็นน้ำหล่อเลี้ยงร่างกายที่จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้มีชีวิตอยู่

๕. “อากาศยามเช้าในสวนของอุทยานสันติบทราช...ดูสดใส ฝึเสื้อแสนสวย กรีดปีกกระยับ ในสายแดดอ่อนยามเช้าจากดอกหนึ่งไปที่ดอกไม้นานาพันธุ์อีกหลายๆ ดอก สีของกุหลาบ ปักกิ่ง...แดง สดสว่างจ้าตัดกับสีเขียวสดของสนามหญ้า ประกายของน้ำค้างต้องแดดวาววับ รวกับอณูมณีเรียงรายอยู่บนพื้นสนาม”

จากข้อความข้างบนเป็นการกล่าวพรรณนาแบบใด

- ก. พรรณนาสถานที่
 - ข. พรรณนาบุคคล
 - ค. พรรณนาธรรมชาติ
 - ง. พรรณนาเหตุการณ์
๖. ข้อใดเด่นด้านพรรณนา
- ก. พอประสบพบหน้าเอนเนอร์ล ก็ชวนกันขึ้นรถไฟครรไลจร
 - ข. ส่งประธานให้ลอร์ดกรมท่า กลับออกมาชี้แจงแถลงไข
 - ค. อยู่ส่วนลอร์ดแชลบนขุนนางใหญ่ บัญชาให้คนขำนำอักษร
 - ง. ใส่สายสร้อยพระศอลออเพรา ช่างงามเง้าย้อยหยาดเพียงบาดตา

๗. ข้อใดไม่ใช่แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเขียนพรรณนา

- ก. การอ่านมากฟังมาก
- ข. ความช่างสังเกต
- ค. การรวบรวมถ้อยคำสำนวน
- ง. การฝึกท่องจำจากตัวอย่าง

๘. ข้อใดเป็นหลักการเขียนพรรณนา

- ก. เขียนแสดงความหรือหรือข้อเท็จจริงเท่านั้น
- ข. เขียนลำดับเรื่องตามเหตุการณ์
- ค. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายตามความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่นำมาใช้
- ง. ใช้คำหรือกลุ่มคำที่เป็นภาษาภาพพจน์

๙. การเขียนพรรณนาที่ดี ควรเขียนอย่างไร

- ก. เขียนเหตุการณ์ตามลำดับใช้คำแสดงข้อเท็จจริง
- ข. เขียนเหตุการณ์ที่เด่นชวนเร้าความตื่นเต้นสะเทือนอารมณ์
- ค. เขียนเหตุการณ์ที่ใช้ถ้อยคำสำนวนเปรียบเทียบที่ถูกต้อง
- ง. เขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ตามความเหมาะสม พร้อมยกตัวอย่างเปรียบเทียบ

๑๐. ข้อใดไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นถ้อยคำในการเขียนพรรณนา

- ก. ใช้คำกระชับตรงตามความหมายของคำศัพท์
- ข. ใช้คำที่ให้รายละเอียดเสริมลักษณะเด่นให้ชัดเจน
- ค. ใช้คำที่สื่อความหมาย ปลุกเร้าอารมณ์ความรู้สึก
- ง. ใช้คำที่สื่อความหมายมองเห็นภาพ

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การเขียนพรรณนา

คะแนนที่ได้

คะแนนเต็ม

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก, ข, ค หรือ ง ที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ
ที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนพรรณนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเขียนพรรณนา

การเขียนพรรณนา หมายถึง การเขียนที่เรียบเรียงถ้อยคำทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เพื่อให้รายละเอียดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นบุคคล สัตว์ พืช วัตถุ สถานที่ หรือเหตุการณ์ โดยเน้นให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านนึกเป็นภาพที่เด่นชัดและเกิดอารมณ์ความรู้สึกตามที่ถูกส่งสารมุ่งหมาย โวหารพรรณนามีลักษณะวรรณศิลป์มากกว่าโวหารอย่างอื่น เนื่องจากมีการใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดภาพพจน์และอารมณ์สะท้อนใจ

โวหารพรรณนามีลักษณะร่วมกันกับโวหารอธิบายตรงที่ต่างกล่าวถึงข้อเท็จจริงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งผิดแผกกันในการสำคัญที่เจตนาของผู้ส่งสาร ถ้ามุ่งให้ความรู้ความเข้าใจตามธรรมดาเป็นโวหารอธิบาย หากเป็นการสร้างความนึกเห็นเป็นภาพใจที่ชัดเจนและอารมณ์ความรู้สึกก็เป็นโวหารพรรณนา เรื่องเดียวกันอาจใช้โวหารต่างกันได้ก็ได้ เช่น เรื่อง อาหารการกิน ถ้ากล่าวถึงวิธีปรุงหรือคุณค่าเป็นโวหารอธิบาย ในกรณีที่เน้นความน่ารับประทานไม่ว่าเป็นรูปลักษณะ สีสัน กลิ่น รส ก็เป็นโวหารพรรณนา

หลักการเขียนพรรณนา

การเรียบเรียงข้อความแบบพรรณนาโวหารเพื่อก่อให้เกิดภาพพจน์และอารมณ์สะท้อนใจ ควรดำเนินตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. วิเคราะห์สิ่งที่จะพรรณนาอย่างละเอียดว่าประกอบด้วยส่วนต่างๆ อะไรบ้าง ส่วนใดเป็นลักษณะเด่น ส่วนใดเป็นลักษณะประกอบซึ่งเสริมลักษณะเด่น ลักษณะเด่นและลักษณะประกอบมีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างไร

๒. เลือกพรรณนาลักษณะเด่นตามลำดับความสำคัญหรือลำดับความมากน้อย ใหญ่ เล็ก เช่น ลักษณะบุคคลควรกล่าวถึงเรือนร่าง ใบหน้า และเครื่องแต่งกายตามลำดับ การพรรณนาต้นไม้ โดยทั่วไปมักกล่าวถึงลำต้นก่อนดอกและใบ แต่ถ้าต้องการเน้นสิ่งใดเป็นพิเศษก็กล่าวถึงสิ่งนั้นก่อน หรือขยายความให้มากกว่าสิ่งอื่น

๓. พรรณนาลักษณะประกอบโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์อันเหมาะสมกับลักษณะเด่น ในกรณีใบหน้าควรพิจารณาว่าจะกล่าวถึงส่วนย่อยอะไรบ้างและอะไรก่อนอะไรหลัง เป็นต้นว่า ตา จมูก ปาก หู หน้าผาก แก้ม ผม คิ้ว ฟัน ถ้าเป็นดอกไม้ก็เลือกพรรณนากลีบ เกสร สี หรือกลิ่นตามที่เห็นสมควร

๔. การคัดสรรถ้อยคำที่เหมาะสมมีความสำคัญยิ่งสำหรับโวหารพรรณนา คำที่ใช้ควรมีพลังสื่อความหมาย สร้างภาพพจน์และปลุกอารมณ์ความรู้สึก กล่าวคือ มีความเด่นกระชับทั้งความหมายและเสียงโดยเฉพาะคำนาม กริยาและวิเศษณ์ ควรเลือกเฟ้นอย่างพิถีพิถันให้สอดคล้องกับเนื้อความ

๕. ใช้คำหรือกลุ่มคำที่เป็นภาษาภาพพจน์(figurative language) ซึ่งได้แก่ภาษาที่ผิดแผกจากปกติหรือผิดจากภาษาตามตัวอักษร ด้านการเรียบเรียงลำดับคำหรือด้านความหมายของคำเพื่อให้เป็นสำนวนแปลกใหม่และมีพลัง ทำให้มองเห็นภาพและเร้าอารมณ์ความรู้สึก สำนวนที่ทำให้เกิดภาษาภาพพจน์ต่างๆเช่น

อุปมา (simile) คือ สำนวนภาษาที่นำสิ่งซึ่งต่างพวกกันสองสิ่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำเชื่อม เหมือน คล้าย ดุจ ประหนึ่ง ราวกับ กว่า เช่น

- ดุเหมือนเสือ ร้ายกว่างู นัยน์ตาดูดวงดาว ถ้าเปรียบสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันไม่จัดเป็น อุปมา เช่น เชียงใหม่เหมือนกรุงเทพฯ เป็นการเปรียบเทียบธรรมดา เป็นต้น

อุปลักษณ์ (metaphor) คือ สำนวนภาษาที่นำเอาสิ่งต่างกันสองสิ่งหรือมากกว่าแต่มีคุณสมบัติบางอย่างร่วมกันมาเปรียบเทียบ โดยเปรียบว่า สิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง ใช้คำกริยา เป็น หรือ คือ เช่น

- ลูกเป็นแก้วตาและดวงใจของพ่อแม่ เขาคือวีรบุรุษแห่งทุ่งนาแก

บุคลาธิษฐาน (personification) หรือบุคลวัต คือสำนวนที่สมมุติสิ่งไม่มีชีวิต ความคิด นามธรรม หรือสัตว์ ให้มีสติปัญญา อารมณ์หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ เช่น

- ลมหนาวมาเยือน คลื่นน้อยค่อยๆกระซิบกับฝั่ง ความอาฆาตเกาะกินหัวใจ

การเล่นเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia) คือ สำนวนภาษาที่ใช้คำเพื่อเลียนเสียงต่างๆ เช่น ไฟลุกคึกๆ เสียงคนพูดหึ่งๆ บัดเดี๋ยวดังหึ่งหึ่งแว้งแว้ง

ประเภทของการเขียนพรรณนา

การเขียนพรรณนาใช้ได้ทั่วไปกับเรื่องต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว สำหรับระดับชั้นนี้ควรจะได้ฝึกเขียนเรื่องเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ และเหตุการณ์ทั้งที่เป็นจริงและเป็นจินตนาการ

๑. ในการพรรณนาบุคคลจำเป็นต้องสังเกตรูปร่างหน้าตา การเดิน น้ำเสียง การพูดจา กิริยาอาการ ลักษณะนิสัย อารมณ์ความรู้สึก ไม่ว่าจะเป็นบุคคลประเภทใดหรืออยู่ในฐานะใด เช่น ตัวตลกในบทละคร หรือเด็กที่เล่นตามหาดทราย พยายามค้นหาบุคลิกลักษณะเฉพาะ อาจร่าเริงแจ่มใส เคร่งขรึม หิวผมเรียบไม่มีเส้นแตก หรือเย็นหลังค่อม

การพรรณนาบุคคลกระทำได้สองวิธี คือ การพรรณนาโดยตรงและพรรณนาโดยอ้อม ในการพรรณนาโดยตรงผู้เขียนกล่าวถึงลักษณะกิริยาอาการ นิสัยใจคอหรือความคิดนึกของตัวละครเสียเอง สำหรับการพรรณนาโดยอ้อมตัวละครเป็นผู้เผยลักษณะต่างๆ ของตนด้วยคำพูด กิริยาท่าทางหรือให้ตัวละครอื่นกล่าวพาดพิงถึง

ตัวอย่าง เรื่องนิทานเวตาล พระนิพนธ์ของพระราชนัดดา กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ กล่าวรูปร่างลักษณะของเวตาลโดยใช้วิธีการพรรณนาบุคคลโดยตรง ซึ่งใช้คำวิเศษณ์ขยายและใช้คำอุปมาและคำอุปลักษณะประกอบ

ผมบนหัวยาวแลดก ขนที่ตัวยาวย่นเหยียด หัวกลม หน้ารูปไข่ ตากลมและถลน จมูกยาวเป็นขอเหมือนปากเหยี่ยว ปากอ้า แก้มตอบ คางแลขาตะไกรกว้าง ฟันเป็นส้อม แขนแลมือสั้น ท้องพลุ่ย เล็บคม ปีกมีแรงมาก

ที่มา : หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม การเขียน ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ หน้า ๒๔.

๒. สถานที่

ในการพรรณนาสถานที่ ควรจะได้สังเกตลักษณะที่เด่นของสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นที่คุ้นเคยมาแล้ว เช่น โรงเรียน หรือสถานที่ที่เพิ่งเคยเห็นเป็นครั้งแรก จะต้องพิจารณาสิ รูปร่าง ขนาด และการจัดวางสิ่งของ สิ่งที่น่าสนใจทั่วไป และพินิจหาลักษณะเฉพาะที่ทำให้เกิดความประทับใจนั้น

เมื่อสังเกตอย่างถี่ถ้วนแล้ว จึงเลือกพรรณนาเฉพาะลักษณะที่เด่นชัดที่เรา ความสนใจของผู้อ่านและเรียงลำดับการพรรณนาตามความเหมาะสม เช่น เริ่มต้นจากใกล้ไปหาไกล หรือจากบนลงล่าง

การพรรณนาพระพุทธรูปในพระอุโบสถ เป็นตัวอย่างการพรรณนาสถานที่ ใช้คำที่เหมาะสมเจาะชัดจนก่อให้เกิดจินตนาการ ประกอบด้วยโวหารเปรียบเทียบ ทำให้เกิดภาพพจน์เด่นชัดดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง การเขียนพรรณนาสถานที่

สิ่งที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้าของข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเย็นวาบไปทั่วทั้งสันหลัง พระพุทธรูป สัมฤทธิ์ปางมารวิชัย องค์โตสีเหลืองทองแลสุกใสอร่าม งามไปทั้งองค์ตัดกับฉากด้านหลังสีดำที่เขียนลวดลายสีทองเป็นรูปเทวดาถวายสักการะองค์พระพุทธรูปและลวดลายดอกไม้ที่ประดับเป็นแนวนั้นยิ่งทำให้องค์พระพุทธรูปดูเด่นน่าเลื่อมใสศรัทธาและงดงามชวนมอง สี่พระพักตร์ที่สงบงามด้วยความอ่อนโยน สายพระเนตรที่ทอดมองมายังเบื้องล่างประหนึ่ง กำลังเฝ้าดูผู้ที่มาถวายสักการบูชา

เสาไม้สีดำลงรักปิดทองขนาดหนึ่งคนโอบที่สูงเสียดค้ำหลังคาพระอุโบสถเรียงราย เป็นแนว เสียงสวดมนต์สรรเสริญคุณพระศรีรัตนตรัยที่ดังแว่วมา กลุ่มควันธูปสีขาวลอยอ้อยอิ่ง ขึ้นสู่ท้องฟ้า กลิ่นหอมเย็นอบอวลจากเครื่องหอมและดอกไม้ที่นำมาบูชายิ่งทำให้ข้าพเจ้ารู้สึก อิ่มเอิบใจ อยากนั่งมององค์พระพุทธรูปนี้อย่างไม่รู้เบื่อ

ที่มา : หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม การเขียน ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ หน้า ๒๕.

๓. ธรรมชาติ

การพรรณนาธรรมชาติทั่วไป ควรจะได้กล่าวถึงทิวทัศน์ บรรยากาศ ตลอดจนพืช สัตว์ ต่างๆ เช่น นก แมลง ถ้าเป็นชายทะเลควรเน้นหาดทราย สีนํ้าทะเล คลื่น ลม สภาพใต้ทะเล หากเกี่ยวกับฤดูกาลควรเพ่งเล็งลักษณะพิเศษของแต่ละฤดูกาล

ตัวอย่าง การพรรณนาธรรมชาติเป็นการพรรณนาที่เร้าความรู้สึกของประสาทสัมผัส เกือบทุกอย่างด้วย แสง สี เสียง

เสียงกระแสน้ำไหลจากยอดภูผาอันสูงใหญ่กระทบโขดหินชั้นแล้วชั้นเล่าบางตอนก็พุ่งลงมาจากหน้าผาสูงลิ่วบางตอนก็ไหลเรื่อยไปตามซอกหินลัดเลี้ยวซึ่งไม่สูงมากนักกลิ้งสู่แอ่งน้ำด้านล่าง ด้วยเสียงอันดังกึกก้อง ดอกไม้ป่าหลากสีร่วงจากต้น ลอยละลิวสู่พื้นน้ำเรียงเป็นสายคล้ายมาลัยร้อยด้วยธรรมชาติ

ผีเสื้อแสนสวยกลุ่มใหญ่ บ้างบินว่อน บ้างเกาะอยู่ตามโขดหิน แต่งแต้มสีสันของผืนป่าได้สวยงามราวจิตรกรเอกกำลังบรรจงระบายสีบนผืนผ้าใบ

เสียงนกหลายพันธุ์ส่งเสียงร้องกู่ก้องทั่วทุกซอกไพร ประดุจเสียงดนตรีขับกล่อมที่บรรเลงโดยนักดนตรีฝีมือเยี่ยมอย่างน่าหลงใหล

ฉันยืนอยู่ภายใต้แผ่นฟ้ากว้างใหญ่ ท่ามกลางเสียงขับขานของพงไพร ซึ่งมีสายลมพัดพลิวอยู่เป็นระยะๆ ดวงตะวันทอแสงรำไรผ่านหมอกไม้กระทบผืนน้ำที่แตกเป็นฟองฝอยเป็นประกายระยิบระยับประดุจแสงกะพริบของดวงดาวในยามค่ำคืน

ที่มา : หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม การเขียน ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ หน้า ๒๖.

๔. เหตุการณ์

ในการพรรณนาเหตุการณ์ ควรเลือกเหตุการณ์ที่เด่นชวนเร้าความตื่นเต้นสะเทือนอารมณ์และควรใช้การบรรยายประกอบเพื่อให้เนื้อเรื่องแจ่มแจ้ง

ตัวอย่าง การพรรณนาเหตุการณ์ในจินตนาการ ตอน สมิงชะเจียนโหรทำนายนิมิตของพระเจ้าช้างเผือกซึ่งใช้สำนวนภาษาในการพรรณนาที่ไพเราะ ทำให้เห็นภาพ

ฝ่ายพระตะบะผู้รักษาเมืองเมาะตะมะนั้น ภายหลังคิดกันทำการขบถต่อพระเจ้าช้างเผือก ส่วนตัวพระตะบะนั้นแข็งเมืองเมาะตะมะ อายพระบุญผู้น้องแข็งเมืองนครเพนอุเลวนั้นแข็งเมือง เมาะลำเลิง สมิงเล็กพร้านั้นแข็งเมืองมอละ พระตะบะนั้นเหตุว่ามีลูกหลานมากจึงคิดร้ายต่อพระเจ้าช้างเผือก พระเจ้าช้างเผือกเสด็จล้อมช้างอยู่ ณ ป่าละภูนั้นทอดพระเนตรเห็นดาวฤติกา

ซึ่งโลกสมมติเรียกว่าดาวลูกไก่นั้นเข้าไปในดวงจันทร์ จึงตรัสถามราชาบุโรหิตว่า เหตุนี้จะเป็นประการใดสมิงชะเจียนสะมิทโหรจึงกราบทูลทำนายว่า เป็นประเพณีสืบมาพระจันทร์เป็นใหญ่กว่าดวงทั้งปวงถ้าดวงใดใกล้พระจันทร์แล้ว รัศมีพระจันทร์ก็กลบดาวลบลหายไป อันพระจันทร์จุพระมหากษัตริราชเจ้า ดาวนั้นจุเสนาบดีทั้งปวง ซึ่งเป็นบริวารพระมหากษัตริย์ ครั้นเข้าใกล้พระมหากษัตริย์แล้วอานุภาพก็หายไป บัดนี้ดาวฤติกาเข้าใกล้ดวงพระจันทร์ตลอดไป รัศมีก็สว่างอยู่หามลทินมิได้พระจันทร์ก็ส่องแสงสว่างอยู่ด้วยกันดังนี้ ต้องในคัมภีร์โหรว่า เสนาบดีจะคิดขบถประทุษร้ายต่อพระองค์

ซึ่งจะเข้าอยู่ในป่านี้ข้าศึกจะมีกำลังมากขึ้น ไพรพลในกองทัพก็เจ็บป่วยเป็นอันมาก พระองค์ยกกองทัพกลับคืนเข้าพระนคร พระเจ้าช้างเผือกก็เห็นด้วย

ที่มา : หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม การเขียน ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ หน้า ๒๖ - ๒๗.

แนวทางพัฒนาความสามารถในการเขียนพรรณนา

๑. อ่านมากฟังมากต้องฝึกฝนตนเองให้รักการอ่าน อ่านมากๆ โดยเฉพาะบทพรรณนาที่ดี ทั้งฝึกฟังมากๆ
๒. ช่างสังเกตต้องเป็นคนช่างสังเกต สังเกตทุกสิ่งรอบตัว จะมีผลต่อการเขียนพรรณนา
๓. จดบันทึกต้องรู้จักจดบันทึกสิ่งที่ได้อ่าน ได้ฟัง สิ่งที่สังเกตเห็น อย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อจะนำไปใช้ได้สะดวกและรวดเร็ว
๔. ใช้ภาษามีประสิทธิภาพต้องรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการ รู้จักสะสมถ้อยคำสำนวนต่างๆไว้ เพื่อจะได้เลือกเฟ้นมาใช้ให้เหมาะสม รู้จักกล่าวซ้ำความคิดโดยใช้คำหรือวลาลำดับคำแตกต่างกันก็จะช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจความคิดที่เข้าใจได้ยาก
๕. ฝึกฝนอยู่เป็นนิจต้องฝึกฝนอยู่เสมอ และให้ผู้อื่นวิจารณ์ติชม เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
๖. ฝึกฝนการเขียนพรรณนาพร้อมทั้งมีผู้วิจารณ์ เพื่อช่วยปรับปรุงสมรรถภาพในการเขียนให้ดีขึ้นตามลำดับ

ที่มา : หลักภาษาไทย ม.๔-๕-๖ ฉบับสมบูรณ์ สำหรับเตรียมสอบ ม.ปลาย
และสอบเข้ามหาวิทยาลัย หน้า ๒๘๑.

แบบฝึกทักษะที่ ๑
เรื่อง การเติมคำที่กำหนดให้ลงในช่องว่างให้เป็นข้อความเชิงพรรณนา

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถนำคำที่กำหนดให้ไปเติมลงในช่องว่างให้เป็นข้อความเชิงพรรณนาได้อย่างเหมาะสม

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ ไปเขียนเติมลงในช่องว่างให้เป็นข้อความเชิงพรรณนาได้อย่างเหมาะสม (๔ คะแนน)

บินว่อนเล่นลม	กระปรี้กระเปร่า	โยกย้ายส่ายไปมา
พริ้วปริ้วไสว	ร่าเริง	กระโดดโลดเต้น

บรรยากาศในยามเช้า บรรดาสัตว์ต่างๆ ในธรรมชาติ อาทิ เช่น นก แมลง กระรอก กระแต จะเริ่มออกหากินด้วยอาการร่าเริง เช่นเดียวกันกับมนุษย์ที่สดชื่นกระปรี้กระเปร่า เมื่อตื่นขึ้นในยามเช้าหลังจากที่ได้นอนหลับมาตลอดคืน นกนานาชนิดร้องเพลงประสานรับกันบ้าง ร้องแสดงอาณาเขตบ้าง ร้องชวนกันออกหาอาหารบ้าง กระรอกกระแตเริ่มกระโดดโลดเต้น วิ่งไล่กวดกัน หมู่แมลงที่สวยงาม เช่น ผีเสื้อ แมลงปอบินว่อนเล่นลม สายลมพัดผ่านต้นอ้อ ต้นไผ่ สายลมลอดไล่เลี้ยวเร็วไวพริ้วปริ้วไสวโยกย้ายส่ายไปมาตามสายลม มันช่างเป็นบรรยากาศเช้าที่สดชื่นจริงๆ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๑.

เย็นเยือก	ไออุ่น	เย็นชื่นใจ	นวลสว่าง
จับใจ	ปลิวไสว	อ้อมกอด	หอมกรุ่น

ท้องฟ้าคืนนี้พระจันทร์เต็มดวงส่องแสง.....กลางท้องฟ้าทำให้มองเห็น
ลมพัดใบไม้.....ยามค่ำคืน กลิ่นดอกไม้ยามราตรี.....ลมหนาวพัดมากระทบ
ผิวของฉันทันช่วง.....ทำให้ฉันคิดถึงอ้อมกอดและ.....ของแม่กอดฉัน
เมื่อยามนอน

๒.

เปียกชื้น	สีเขียวสด	เปียกแฉะ	สดใส
สาดส่อง	เจิ่งนอง	สาดซัด	ท่วมซัง

เมื่อคืนนี้ฝนตกหนักทั่วผืนดิน.....บางที่น้ำ..... และ.....บางบ้าน
เสื้อผ้าที่ตากไว้.....ละอองฝนที่..... แต่อีกด้านหนึ่งใบไม้ใบหญ้าชู.....
รับแสงแดดที่..... เสียงนกร้องร่าเริงต้อนรับวันที่.....ท้องฟ้าสว่างตัดกับปุยมะเข
สีขาว อากาศเย็นทำให้ชื่นใจเสียจริงๆ

แบบฝึกทักษะที่ ๒
เรื่อง การเขียนพรรณนาจากคำที่กำหนดให้

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถนำคำที่กำหนดให้ไปเขียนเรียบเรียงเป็นข้อความ
เชิงพรรณนาสั้นๆ ได้อย่างสละสลวย

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ไปเขียนเรียบเรียงเป็นข้อความเชิงพรรณนาสั้น ๆ
ให้ได้ใจความอย่างสละสลวย (๔ คะแนน)

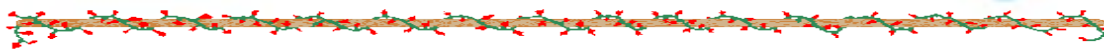
ตัวอย่าง

ส่องแสงสว่าง	ทะเลสีฟ้าคราม	นุ่มนวล	ขาวบริสุทธิ์	เนื้อละเอียด
โอบล้อม	เป็นแนวยาว	ประกายวาววับ	สูงต่ำสลับซับซ้อน	สุดลูกหูลูกตา

หาดทรายที่ขาวบริสุทธิ์ยามเช้า มองเห็นเม็ดทรายเนื้อละเอียด เพียงแค่ก้าวเดินไปสัมผัส
กับปลายเท้ารู้สึกถึงความนุ่มนวลชวนผ่อนคลาย มองออกไปเห็นทะเลสีฟ้าครามสุดลูกหูลูกตา
พระอาทิตย์ส่องแสงสว่าง กระทบกระพี้่น้ำเป็นประกายวาววับ รอบๆทะเลโอบล้อมด้วยด้วยภูเขา
สูงต่ำสลับซับซ้อนกันไปเป็นแนวยาวมองดูแล้วสวยงามยิ่งนัก

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๑.

ทอแสง	ระยิบระยับ	สุกสกา	ท้องฟ้า	ดวงดาว
-------	------------	--------	---------	--------

๒.

ชัดสด	ระลอกคลื่น	ทะเล	เกลียวคลื่น	สีคราม
-------	------------	------	-------------	--------

แบบฝึกทักษะที่ ๓
เรื่อง การเขียนพรรณนาจากรูปภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถเขียนข้อความเชิงพรรณนาสั้นๆ จากรูปภาพที่กำหนดให้ได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความเชิงพรรณนาสั้น ๆ จากรูปภาพ ดังต่อไปนี้ (๔ คะแนน)

ตัวอย่าง

พระอาทิตย์ใกล้ตกดินแล้ว แสงของมัน
เริ่มลดความร้อนแรงลงจนมองเห็นเป็นสีส้มปนระคน
กับสีเหลืองทองสาดส่องสะท้อนกับสายแม่น้ำโขง
ที่มีเรือหางยาวกำลังหาปลาและกำลังเร่งเครื่องยนต์
กลับเข้าฝั่งก่อนที่ความมืดจะเคลือบคลานเข้ามา
ฉันนั่งมองด้วยความรู้สึกเงียบเหงาว่าเหว
อย่างบอกไม่ถูก

ที่มา : ตู โตรุ่ง(นามแฝง). (๒๕๕๔,๑) ๑๒ วันที่ลาวเหนือ โพนสวรรค์ ชัมเหนือ พงสาลี.
สืบค้นเมื่อ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕, จาก www.landroverthailand.net

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๑.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ที่มา : พวงผกา กุลยะ. (๒๕๕๕,๗) Rainbow Water fall สืบค้นเมื่อ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕, จาก travelsaka.blogspot.com

๒.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ที่มา : ชุมมนุมนักคิด นักเขียน อีสาน (๒๕๕๒,๑๐) วิถีคนกับควายวิถีชาติไทยดั้งเดิม สืบค้นเมื่อ
เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๕,จาก <http://www.oknation.net/blog/esanwriter/2009/10/12/entry-2>

แบบฝึกทักษะที่ ๔
เรื่อง การเขียนพรรณนารูปร่างลักษณะบุคคล

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถเขียนพรรณนารูปร่างลักษณะบุคคลที่นักเรียนชื่นชอบได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนพรรณนารูปร่างลักษณะบุคคลที่นักเรียนชื่นชอบ อาจเป็นบุคคลจริงหรือตัวละครในวรรณคดี ความยาว ๕- ๑๐ บรรทัด (๔ คะแนน)

ตัวอย่าง

หญิงหนึ่งใจฉัน

หญิงสาวที่นั่งอยู่ตรงหน้าฉัน เธอช่างมีผิวขาวละอออ่อน ยิ่งพินิจดูอย่างละเอียดลออ สิ่งแรกที่เห็นได้โดยง่ายและมองได้เต็มตาก็คือ ลำแขนทั้งสองข้างขาวผ่อง และเรียวอ่อน มือทั้งสองข้างของเธอมีสีผิวเนียนละเอียดขาวเช่นกันกับแขน ประกอบด้วยหลังมืออาบูนูน นิ้วเล็กเรียวยาว หลังเล็บสวยดังกลีบบัวหลวงเมื่อแยมบาน ปลายเล็บขาวสะอาดเป็นมัน ทรวดทรงองค์เอนนั้นอรชรอ่อนแอ้น เมื่อขยับเขยื้อนเอียงกรายดูน่ามองไปทั้งตัว ใบหน้าของเธอเป็นรูปไข่ ผิวหน้าขาวดั่งไข่มุกอก แก้มอ้มผุดผาดเป็นสีลูกตำลึงหาที่ติมิได้ จมูกโด่งเป็นสัน คิ้วดกดำเรียวเล็ก ขนตานั้นทั้งหนาทั้งยาว ริมฝีปากจิ้มลิ้มสีแดงเรื่อๆมีส่วนสัตรีบกกันเหมาะเจาะ ทั้งริมฝีปากล่างและริมฝีปากบน เสื้อผ้าที่เธอสวมใส่เป็นสีชมพูทั้งชุด ยิ่งทำให้ผิวพรรณ และใบหน้าของเธอสวยผ่องเป็นยองใย ถ้าผู้ใดได้พบเห็นหญิงสาวคนนี้ ก็คงมีความรู้สึกเช่นเดียวกันกับฉันอย่างแน่นอนทีเดียว

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๕
เรื่อง การเขียนพรรณนาเหตุการณ์ที่ประทับใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถเขียนพรรณนาเหตุการณ์ที่ประทับใจได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนพรรณนาเหตุการณ์ที่ประทับใจ พร้อมตั้งชื่อเรื่อง
ความยาว ๕- ๑๒ บรรทัด (๔ คะแนน)

ตัวอย่าง

เที่ยวภูหลวง

ฤดูหนาว ๓ ปีที่ผ่านมา ฉันและเพื่อนๆได้ไปเที่ยวที่ภูหลวง จังหวัดเลย เส้นทางที่ขึ้นภูหลวงลาดชันมองเห็นแต่เทวลิ้ง รถยนต์ที่ขับพาพวกเราขึ้นไปเป็นรถ ๖ ล้อ ของกรมป่าไม้ เสียงเครื่องยนต์เร่งเครื่องตลอดระยะทางที่ขึ้นภูหลวง สลับกับเสียงกรีดร้องด้วยความกลัว และเสียงร้องไห้ของเพื่อนๆ ที่มองสองข้างทางด้วยความกลัว และหวาดผวาว่ารถจะตกเหว ในที่สุดพวกเราก็กมาถึงที่พักด้วยความปลอดภัย บรรยากาศรอบๆที่พักเป็นลานโล่ง เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้กางเต็นท์ไว้เป็นแถวยาวตามเนิน สูงบ้างต่ำบ้างสลับกันไป พอช่วงเย็นพวกเราได้ชิมฝีมือทำอาหารของแม่บ้านกรมป่าไม้ มันเป็นอาหารที่อร่อยที่สุด ไม่น่าเชื่อว่าบนภูเขาสูงขนาดนี้ยังมีอาหารที่อร่อยไม่แพ้ภัตตาคารหรูในเมือง ตกดีกอากาศหนาวเย็นเยือกจับใจ เสียงลมพัดดังหวีดหวิว มือและเท้าของฉันทันเย็นเฉียบ ถึงแม้ว่าฉันจะสวมถุงมือและถุงเท้าหลายคู่ซ้อนกัน แต่ความหนาวเหน็บก็ไม่ได้ทุเลาลงเลย เข้าตรู่พวกเราไปรอดูพระอาทิตย์ขึ้น แสงของพระอาทิตย์สะท้อนกับขอบฟ้าและหมอกเป็นประกายสีทองวาววับจับตา เมื่อถึงฤดูหนาว ฉันจะคิดถึงเหตุการณ์ไปเที่ยวภูหลวงทุกครั้ง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

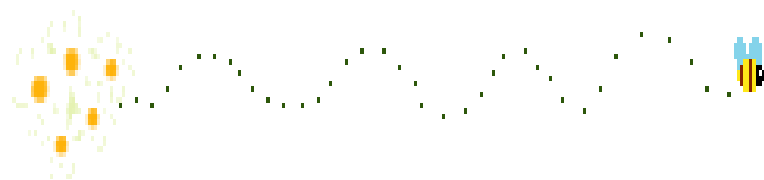
.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง การเขียนพรรณนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก, ข, ค หรือ ง ที่ถูกต้องลงใน
กระดาษคำตอบที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่การเขียนแบบพรรณนา

- ก. อุทยานรอบมหาสถานนั้นเล่าก็งามไม่น้อย เต็มไปด้วยต้นไม้ขนานพันธุ์ ไม้ดอกและลดาวัลย์
งามน่าทัศนา
- ข. ทุกๆ ตึกนั้นแบ่งออกเป็นสองบ้าน ทุกๆ บ้านมีขนาดและการจัดแบ่งห้องเหมือนกันทุกๆ ห้อง
มีขนาดเล็กคับแคบมาก ราวหนึ่งในสี่ของห้องนอนข้าพเจ้าที่วังปารุสก์
- ค. ภาพแสดงโคมที่ห้อยจากเพดาน รวมทั้งแสงเทียนบนแท่นที่บูชา ภาพพระประธานองค์ใหญ่
ทรงไว้ซึ่งรัศมีอันไพโรจน์ ล้วนเป็นภาพที่สุตใสตระการตาน่าชมยิ่งนัก
- ง. โลหิต คือสายธารแห่งชีวิต ถ้าร่างกายขาดโลหิต ชีวิตก็อยู่ไม่ได้ โลหิตจึงเป็นน้ำหล่อเลี้ยง
ร่างกายที่จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้มีชีวิตอยู่

๒. ข้อใดไม่ใช่แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเขียนพรรณนา

- ก. การอ่านมากฟังมาก
- ข. ความช่างสังเกต
- ค. การรวบรวมถ้อยคำสำนวน
- ง. การฝึกท่องจำจากตัวอย่าง

๓. การเขียนพรรณนาที่ดี ควรเขียนอย่างไร

- ก. เขียนเหตุการณ์ตามลำดับใช้คำแสดงข้อเท็จจริง
- ข. เขียนเหตุการณ์ที่เด่นชวนเร้าความตื่นเต้นสะเทือนอารมณ์
- ค. เขียนเหตุการณ์ที่ใช้ถ้อยคำสำนวนเปรียบเทียบกับถูกต้อง
- ง. เขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ตามความเหมาะสม พร้อมยกตัวอย่างเปรียบเทียบ

๔. ข้อใดเป็นการเขียนพรรณนา

- ก. สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวของเราที่สุดที่เราควรช่วยกันอนุรักษ์คือสิ่งแวดล้อมรอบๆ โรงเรียนของเรานั่นเอง
- ข. ป่าภูหลวงที่รกทึบไปด้วยพรรณไม้ขนาดใหญ่เป็นเครื่องยืนยันว่าป่าแห่งนี้ยังอยู่ห่างไกลจากน้ำมือของผู้ทำลาย
- ค. นอกจากภาพของป่าเขาที่ทำให้เราพิศวงในความงามแล้ว อากาศหนาวและลมอ่อนๆ ก็ดูเหมือนเป็นสิ่งที่หาได้ยากในสังคมเมืองเบื้องล่าง
- ง. ต้นไม้ใบหญ้า ไม้ดอก ไม้ใบทุกชนิด หลังจากที่ได้หยุดปรุงอาหารและนอนพักผ่อนมาตลอดคืน เมื่อถึงยามเช้าจะอยู่ในสภาพที่เบิกบานชูกิ่งก้านสลับ

๕. “อากาศยามเช้าในสวนของคฤหาสน์บดินทรราช...ดูสดใส ผีเสื้อแสนสวย กรีดปีกระยับในสายสายแดดอ่อนยามเช้าจากดอกหนึ่งไปหาดอกไม้นานาพันธุ์อีกหลายๆ ดอก สีของกุหลาบปักกิ่ง...แดง สดสว่างจ้าตัดกับสีเขียวสดของสนามหญ้า ประกายของน้ำค้างต้องแวววาวแวบราวกับอัญมณีเรียงรายอยู่บนพื้นสนาม”

จากข้อความข้างบนเป็นการกล่าวพรรณนาแบบใด

- ก. พรรณนาสถานที่
 - ข. พรรณนาบุคคล
 - ค. พรรณนาธรรมชาติ
 - ง. พรรณนาเหตุการณ์
๖. ข้อใดใช้ภาษาดีเด่นในด้านการพรรณนา
- ก. เต็ดผักหักกรากกระชากนูด เผลาะผลูดรากเลื้อย อะล่อนจ้อน
 - ข. ล่วงประมัยมาราตรี เธอเปล่งรัศมีอันเรืองระยับจับเนตร
 - ค. มโหรีจากราวป่ามาเรื่อยรี่ ราชีนีแห่งน้ำค้างจะ ห่างหิน
 - ง. เสียงผีป่าโป่งศัพทอุโฆษโขมดนางไม้ กู้ก้อง คะนองไพรโหว่หวนหวาด
๗. ข้อใดไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นถ้อยคำในการเขียนพรรณนา
- ก. ใช้คำกระชับตรงตามความหมายของคำศัพท์
 - ข. ใช้คำที่ทำให้รายละเอียดเสริมลักษณะเด่นให้ชัดเจน
 - ค. ใช้คำที่สื่อความหมาย ปลุกเร้าอารมณ์ความรู้สึก
 - ง. ใช้คำที่สื่อความหมายมองเห็นภาพ

๘. ข้อใดไม่ใช่การเขียนพรรณนา

- ก. ดวงอาทิตย์สีส้มกลมโตกำลังโผล่ขึ้นเหนือพื้นน้ำ ท้องฟ้าเริ่มมีสีชมพูเรื่อตัดกับน้ำทะเลสีครามใส
- ข. กำแพงน้ำโถมปะทะต้นไม้ริมฝั่ง น้ำพุ่งสูงชันต้นไม้ใหญ่โค่นล้มล้มพริบตา
- ค. เมฆสีดำเป็นกลุ่มก้อนซับซ้อน เคลื่อนไหวรวดเร็วปั่นป่วนหมุนวนไม่เป็นทิศเป็นทาง
- ง. สายลมเย็นพัดผ่านชายน้ำ ผึ้งปลาวนเวียนกันเข้ามาตอดอาหาร นกกระเด็นโฉบบินจากปากนี้ไปปากโน้น

๙. ข้อใดเด่นด้านพรรณนา

- ก. พอประสพพบหน้าเณรเณรล ก็ชวนกันขึ้นรถไฟครรไกร
- ข. ส่งประธานให้ลอร์ดกรมท่า กลับออกมาชี้แจงแถลงไข
- ค. อยู่สี่วันลอร์ดแชลบนขุนนางใหญ่ บัญชาให้คนขำนำอักษร
- ง. ใส่สายสร้อยพระศอลออเพรา ช่างงามเจ้าย้อยหยาดเพียงบาดตา

๑๐. ข้อใดเป็นหลักการเขียนพรรณนา

- ก. เขียนแสดงความหรือหรือข้อเท็จจริงเท่านั้น
- ข. เขียนลำดับเรื่องตามเหตุการณ์
- ค. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายตามความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่นำมาใช้
- ง. ใช้คำหรือกลุ่มคำที่เป็นภาษาภาพพจน์

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การเขียนพรรณนา

คะแนนที่ได้

คะแนนเต็ม

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก, ข, ค หรือ ง ที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ
ที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง การเขียนพรรณนา

๑. ก.
๒. ง.
๓. ง.
๔. ง.
๕. ค.
๖. ง.
๗. ง.
๘. ง.
๙. ข.
๑๐. ก.

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง การเขียนพรรณนา

๑. ง.

๒. ก.

๓. ข.

๔. ง.

๕. ค.

๖. ก.

๗. ก.

๘. ง.

๙. ง.

๑๐. ง.

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑
เรื่อง การเติมคำที่กำหนดให้ลงในช่องว่างให้เป็นข้อความเชิงพรรณนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ ไปเขียนเติมลงในช่องว่างให้เป็นข้อความเชิงพรรณนาได้อย่างเหมาะสม (๔ คะแนน)

เฉลย

๑. ท้องฟ้าคืนนี้พระจันทร์เต็มดวงส่องแสงนวลสว่างกลางท้องฟ้า ทำให้มองเห็นลมพัดใบไม้พลิ้วไสวยามค่ำคืน กลิ่นดอกไม้ยามราตรีหอมกรุ่นเย็นชื่นใจ ลมหนาวพัดมากระทบผิวของฉันทันช่วงเย็นยะเยือกจับใจ ทำให้ฉันคิดถึงอ้อมกอดและไออุ่นของแม่กอดฉันเมื่อยามนอน

๒. เมื่อคืนนี้ฝนตกหนักทั่วผืนดินเปียกแฉะ บางที่น้ำเจิ่งนอง และท่วมขังบางบ้านเสื้อผ้าที่ตากไว้เปียกชื้นละอองฝนที่สาดซัด แต่อีกด้านหนึ่งใบไม้ใบหญ้าชูสีเขียวสดรับแสงแดดที่สาดส่อง เสียงนกร้องราต่อนรับวันใหม่ที่สดใส ท้องฟ้าสว่างตัดกับปูเมฆสีขาว อากาศเช้านี้ทำให้ชื่นใจเสียจริงๆ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๒
เรื่อง การเขียนพรรณนาจากคำที่กำหนดให้

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ไปเขียนเรียบเรียงเป็นข้อความเชิงพรรณนาสั้น ๆ
ให้ได้ใจความอย่างสละสลวย (๔ คะแนน)

๑.

ทอแสง	ระยิบระยับ	สุกสกา	ท้องฟ้า	ดวงดาว
-------	------------	--------	---------	--------

เฉลย ประเมินตามเกณฑ์การประเมิน แบบฝึกทักษะที่ ๒ เรื่อง การเขียนพรรณนาจากคำ
ที่กำหนดให้

๒.

ชัดสด	ระลอกคลื่น	ทะเล	เกลียวคลื่น	สีคราม
-------	------------	------	-------------	--------

เฉลย ประเมินตามเกณฑ์การประเมิน แบบฝึกทักษะที่ ๒ เรื่อง การเขียนพรรณนาจากคำ
ที่กำหนดให้

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๓
เรื่อง การเขียนพรรณนาจากรูปภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความเชิงพรรณนาสั้น ๆ จากรูปภาพ ดังต่อไปนี้ (๔ คะแนน)

๑.

เฉลย ประเมินตามเกณฑ์การประเมิน แบบฝึกทักษะที่ ๓ เรื่อง การเขียนพรรณนา
จากรูปภาพ

๒.

เฉลย ประเมินตามเกณฑ์การประเมิน แบบฝึกทักษะที่ ๓ เรื่อง การเขียนพรรณนา
จากรูปภาพ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๔
เรื่อง การเขียนพรรณนารูปร่างลักษณะบุคคล

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนพรรณนารูปร่างลักษณะบุคคลที่นักเรียนชื่นชอบ อาจเป็นบุคคลจริงหรือตัวละครในวรรณคดี ความยาว ๕- ๑๐ บรรทัด (๔ คะแนน)

เฉลย ประเมินตามเกณฑ์การประเมิน แบบฝึกทักษะที่ ๔ เรื่อง การเขียนพรรณนา
รูปร่างลักษณะบุคคล

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๕
เรื่อง การเขียนพรรณนาเหตุการณ์ที่ประทับใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนพรรณนาเหตุการณ์ที่ประทับใจ พร้อมตั้งชื่อเรื่อง
ความยาว ๕- ๑๒ บรรทัด (๔ คะแนน)

เฉลย ประเมินตามเกณฑ์การประเมิน แบบฝึกทักษะที่ ๕ เรื่อง การเขียนพรรณนา
เหตุการณ์

แบบสรุปคะแนน
เรื่อง การเขียนพรรณนา

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	แบบฝึกทักษะที่ ๑ (๔ คะแนน)	แบบฝึกทักษะที่ ๒ (๔ คะแนน)	แบบฝึกทักษะที่ ๓ (๔ คะแนน)	แบบฝึกทักษะที่ ๔ (๔ คะแนน)	แบบฝึกทักษะที่ ๕ (๔ คะแนน)	สรุป	
							ผ่าน	ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้บันทึกคะแนน

(นางกิตติยา ชาวหนอง)

ครูผู้สอน

